

Projekt

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA KOŁOBRZEG**

z dnia ..... 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Kołobrzeg na lata 2014 -2017.**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn.zm.) oraz art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, z późn.zm.) **Rada Miasta Kołobrzeg uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Kołobrzeg na lata 2014 - 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kołobrzeg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały
Nr.../.../14
Rady Miasta Kołobrzeg
z dnia.....

**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Miasto Kołobrzeg
na lata 2014 - 2017**

Kołobrzeg 2014

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
3. Podstawy prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	6
4. Dane na temat zjawiska przemocy w Gminie Miasto Kołobrzeg i w kraju.....	8
5. Procedura Niebieska Karta	13
6. Cele, założenia, obszary, zasady Programu.....	16
7. Realizatorzy programu.....	17
8. Działania.....	19
9. Postanowienia końcowe	22

§ 1. Wstęp

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Kołobrzeg na lata 2014 – 2017, zwany dalej „Programem”. Program przedstawia charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, dostępne dane na temat tego zjawiska w Kołobrzegu, podstawy prawne działania, cel strategiczny i cele szczegółowe, planowane działania do realizacji. Wymienia podmioty realizujące Program oraz instytucje i organizacje współpracujące.

Program powstał z uwagi na konieczność inicjowania specjalistycznego wsparcia społecznego ukierunkowanego na promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy w powrocie do wolnego od przemocy życia, pracę z osobami stosującymi przemoc nad zmianą ich zachowań oraz doskonalenia kompetencji zawodowych służb i instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

Cele, działania i zadania programu będą podlegać monitoringowi, ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Kołobrzegu, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program wpisuje się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2008-2015”, która zakłada stworzenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program skierowany jest do mieszkańców Kołobrzegu, ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 2) osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie,
- 4) osób, służb i podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Problem przemocy w rodzinie może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest zjawiskiem negatywnym o dużej szkodliwości społecznej, o którym dopiero od niedawna mówi się znacznie więcej oraz podejmuje różnorodne działania mające na celu zapobieganie występowaniu tego zjawiska. Z uwagi na powiązanie przemocy w rodzinie z innymi obszarami problemów społecznych, konieczne jest uzupełnianie się działań szeregu instytucji i organizacji, m.in.: pomocy społecznej, placówek oświatowych, służby zdrowia, instytucji porządku publicznego, komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych. Istotne jest tworzenie interdyscyplinarnej sieci wsparcia, realizowanej przez specjalistów, w tym: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych, w celu usprawnienia całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ograniczenia tego zjawiska oraz poprawy jakości życia kołobrzeskich rodzin.

W pracach nad opracowaniem Programu uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kołobrzegu, będący przedstawicielami instytucji i podmiotów zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie, powołani do składu Zespołu przez Prezydenta Miasta Kołobrzeg na okres 01.06.2014 – 31.05.2017 (Zarządzenie Nr 51/14 z dnia 27 maja 2014 r.).

§ 2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Pod pojęciem przemocy w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny tj.: małżonka, wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, powinowatego w tej samej linii lub stopniu, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna. Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

2. Siły są nierówne. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

3. Narusza prawa i dobra osobiste. Sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).

4. Powoduje cierpienie i ból. Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia zmniejsza zdolność do samoobrony.

Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać o sobie znać dopiero w życiu dorosłym.

Rodzaje przemocy

Rodzaje przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnienie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nie udzielenie koniecznej pomocy, itp.,
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczenie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb,
Przemoc seksualna	wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. wymuszenie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, demonstrowanie zazdrości a także krytykowanie zachowań seksualnych.
Przemoc ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka, itp.
Zaniedbanie	ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną), brak opieki medycznej, chłód emocjonalny, obojętność, itp.

Inny podział przemocy to:

1. Przemoc gorąca – charakteryzuje się agresją słowną i fizyczną, związana jest z odreagowywaniem emocji na osobach najbliższych. U jej podstaw znajdujemy furię, czyli dynamiczne i naładowane gniewem zjawisko pęknięcia tamy emocjonalnej, uruchamiające agresywne zachowanie. Furia najczęściej rozładowuje się w aktach bezpośredniej agresji fizycznej i psychicznej. Towarzyszy jej pragnienie wywołania cierpienia i spowodowanie jakichś szkód.

2. Przemoc chłodna – jest pozbawiona gwałtownych wybuchów, emocji, przypomina raczej realizację z góry zaplanowanego scenariusza, często stosowana w imię fałszywie pojmowanych „wyższych celów” np. konsekwentnego wychowywania dziecka. Wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Sprawca sprawia wrażenie spokojnego, zrównoważonego, a w istocie realizuje pewien plan, dąży do osiągnięcia określonego celu. Jest nastawiony na wtargnięcie w psychikę ofiary.

Cykle przemocy:

1. Faza narastania napięcia- sprawca jest zazwyczaj napięty i „czepia się” o wszystko. Skutkiem tego są drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja. Energia ofiary jest skoncentrowana na wszystkich możliwych działaniach mogących zapobiec kolejnej awanturze. Prawdą jest, że ofiara nie może nic zrobić, aby uniknąć kolejnej fazy. Zaczyna się czuć odpowiedzialna za zachowanie sprawcy.

2. Faza ostrej przemocy – sprawca przemienia się w kata, jest gwałtowny, następuje wybuch ostrej agresji. Znajduje w zachowaniu ofiary pretekst dla siebie, wywołuje awanturę używając poza przemocą fizyczną również innych jej form. Ofiara może zostać pobita, zraniona, zagrożone może być jej życie. W tej fazie ofiara najczęściej szuka pomocy (pogotowie, lekarz pierwszego kontaktu, policja).

3. Faza miodowego miesiąca – sprawca okazuje skruchę i miłość zwłaszcza, gdy ofiara ujawni prawdę na zewnątrz. Sprawca zachowuje się tak jak ofiara tego sobie życzy, przeprosza oraz obiecuje poprawę. Sprawca i ofiara zachowują się jak świeżo zakochana para. Ofiara zaczyna myśleć i wierzyć, że partner zmienił się a przemoc była wyłącznie incydentem, który się nie powtórzy. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w cyklu przemocy, faza ta mija i po niej następuje faza narastającego napięcia. Niesie za sobą zagrożenie, bo faza po niej narastająca bywa zazwyczaj gwałtowniejsza, co jest związane z większym zagrożeniem dla ofiary.

Mity o przemocy

1. Nie ujawnia się tajemnic rodzinnych

NIEPRAWDA !

Przemoc nie skończy się sama. Pierwszym krokiem do jej przerwania jest przełamanie izolacji i milczenia.

2. Nikt nie powinien wtrącać się w prywatne sprawy rodziny.

NIEPRAWDA !

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Każdy ma prawo zapobiec przestępstwu.

3. Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.

NIEPRAWDA !

Nikt nie ma prawa bić i poniżać kogokolwiek bez względu na to co zrobił.

4. Alkoholizm jest przyczyną przemocy.

NIEPRAWDA !

Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny. Należy karać sprawcę przemocy i leczyć jego chorobę.

5. Przemoc w rodzinie to problem marginesu społecznego.

NIEPRAWDA

Przemoc domowa zdarza się we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia i sytuacji ekonomicznej.

§ 3. Podstawy prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania ujęte w ramach Programu realizowane będą przede wszystkim w oparciu ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.), w związku z ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842). Ustawa reguluje podział zadań administracji rządowej i samorządowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Do **zadań własnych gminy** należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

3. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

4. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

5. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi.

6. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

7. Do **zadań własnych powiatu** należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

8. Do **zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat** należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

9. Do **zadań własnych samorządu województwa** należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

10. Do **zadań wojewody** należy w szczególności:

- 1) powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa.

Inne akty prawne

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124, z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118, z późn. zm.),
- 5) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz. 788, z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o policji (Dz. U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn.zm.)
- 7) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- 9) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.),
- 10) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Inne dokumenty:

a) *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020* (Uchwała nr 76/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.)

b) *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2020* (Uchwała nr XIII/154/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 lutego 2012 r.)

c) *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kołobrzeskim na lata 2013 – 2016* (Uchwała Nr XXVI/181/2012 Rady Powiatu w Kołobrzegu z dnia 27 grudnia 2012 r.)

§ 4. Dane na temat zjawiska przemocy w Gminie Miasto Kołobrzeg i w kraju

1. Przemoc oczami uczniów

Jak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli szkoła staje się coraz mniej bezpiecznym miejscem. Część uczniów przejmując wzorce i zasady postępowania funkcjonujące w wojsku a nawet w więzieniu. Na szczęście te patologiczne zachowania nie dominują we wszystkich szkołach. Dlatego tak istotna jest diagnoza tych zjawisk na gruncie lokalnym – warto się im przyjrzeć w momencie, gdy jeszcze jest czas na stosowanie środków zapobiegawczych. Podstawą prezentowanych poniżej danych jest diagnoza sporządzona na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród młodzieży ze szkół w Kołobrzegu w 2009 roku.

Badaniem objęto 159 uczniów, w następujących przedziałach wiekowych:

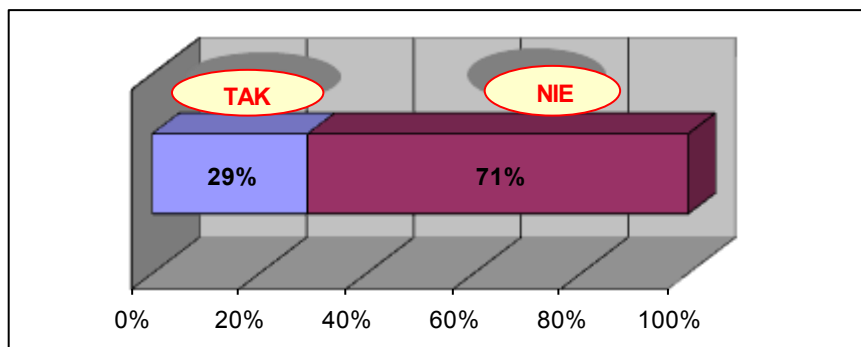
- klasy VI szkół podstawowych,
- klasy III gimnazjalne,
- klasy I szkół ponadgimnazjalnych.

Uczniom zadano następujące pytania:

	TAK %	NIE %
Czy zostałeś kiedykolwiek pobity w szkole?	12 %	88 %
Czy byłeś kiedykolwiek przez rówieśników zmuszany do robienia czegoś, czego nie chciałeś robić?	13 %	87 %
Czy zostałeś kiedykolwiek napadnięty i okradziony?	7 %	93 %

Z powyższej tabeli wynika, że co ósmy uczeń był ofiarą pobicia w szkole, 13% młodych ludzi było zmuszanych do robienia rzeczy niechcianych, natomiast napadnięty i okradziony został co czternasty młody człowiek.

„Czy kiedykolwiek w życiu rodzinnym byłeś świadkiem przykrych sytuacji spowodowanej przez picie alkoholu?”

Trzech na dziesięciu uczniów udzieliło odpowiedzi twierdzącej!

Czy istnieją okoliczności usprawiedliwiające przemoc w rodzinie?.

	Szkoły podstawowe Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Szkoły pogimnazjalne Kl. I
Tak	24,00%	10,00%	6,00%

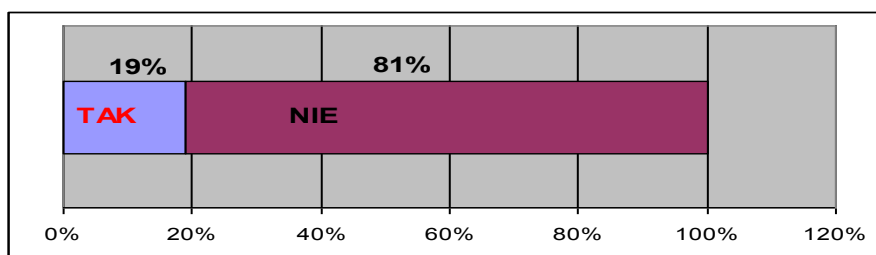
Niemala część uczniów szkół podstawowych gotowa byłby zaakceptować takie zachowania. Wśród starszych uczniów akceptacja dla takich zachowań jest znikoma.

Kolejne pytanie miało na celu poznanie jak te sytuacje wyglądają w praktyce. Zapytano:

„Która z wymienionych form przemocy wydarzyła się kiedykolwiek w twojej rodzinie?”

Wyzwiska	35%
Groźby	6%
Poniżanie	12%
Policzkowanie	6%
Popychanie i szarpanie	9%
Bicie	8%
Szantażowanie pieniędzmi	3%
Żadna	55%

Czy dostałeś kiedykolwiek od rodziców lanie, w wyniku którego doznałeś urazu (siniak, zadrapanie, itp.)?

Co piąty uczeń jest więc karcony w sposób niebezpieczny, powodujący urazy fizyczne.

„Czy znasz przynajmniej jedną osobę, która z błahych powodów jest karana fizycznie przez rodziców?”

	Szkoły podstawowe Kl. VI	Gimnazjum Kl. III	Szkoły pogimnazjalne Kl. I
Tak	25 %	32 %	22 %

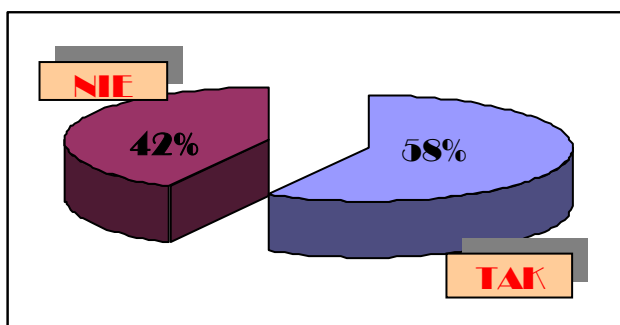
Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że dzieci w domach narażone są ze strony rodziców na różnego rodzaju formy przemocy, głównie psychicznej: wyzwiska, poniżanie. Występuje również lecz w mniejszym stopniu przemoc fizyczna: popychanie, szarpanie, bicie.

2. Przemoc oczami dorosłych

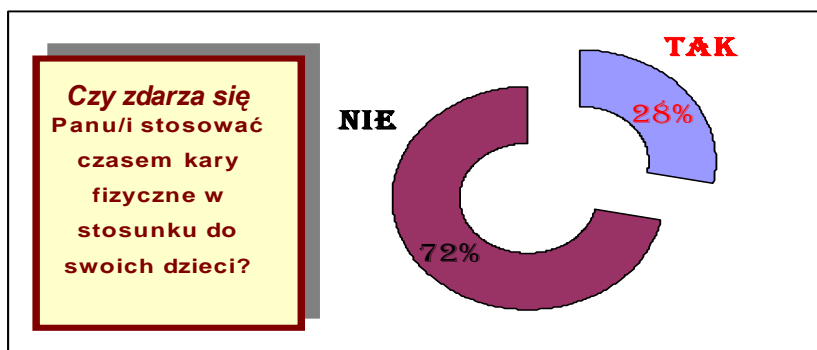
Czy zgadza się Pan/i z następującymi stwierdzeniami?	TAK	NIE
<i>Surowe traktowanie dziecka przez rodziców hartuje dziecko i pozwala mu lepiej radzić sobie z przeciwnościami losu.</i>	21 %	79 %

Jak widać, co piąty z badanych dorosłych jest zwolennikiem surowego wychowania.

„Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych przez rodziców powinno być zakazane prawnie?”.

Sześciu na dziesięciu ankieterowanych popiera pomysł prawnego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci. A jak postrzegają oni swoje zachowania w tej sferze?

Z powyższych wyników badań ankietowych należy zauważyć, że:

- 1) zachowania przemocowe są nadal traktowane przez niemałą grupę rodziców jako ważna metoda wychowawcza,
- 2) wśród tego typu zachowań dominuje przemoc psychiczna, choć elementy przemocy fizycznej też nie należą do rzadkości,
- 3) część dzieci akceptuje takie zachowania w niektórych sytuacjach.

Z badań monitoringowych przeprowadzonych w Kołobrzegu wynika, że dzieci narażone są w szkole i w domach na różnego rodzaju formy przemocy. W co trzeciej rodzinie występują wyzwiska, w co siódmej - dzieci są bite, jednocześnie ponad połowa badanych dzieci była świadkiem przykrych sytuacji w życiu rodzinnym spowodowanej przez alkohol.

3. Dane z Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy w Kołobrzegu

Wyszczególnienie	kategorie i liczba osób korzystających	2011	2012	2013	2014
Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	osoby dotknięte przemocą w rodzinie	198	206	203	155
	osoby stosujące przemoc w rodzinie	8	79	13	15
OGÓŁEM		120	126	130	93

Tab.1. Opracowanie własne – liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego w latach 2011 – 2014 w związku z ochroną przed przemocą w rodzinie.

Wyszczególnienie	liczba udzielonych porad	2011	2012	2013	2014
Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	porady psychologiczne	161	109	137	122
	porady prawne	145	141	151	115
OGÓŁEM		246	233	255	224

Tab.2. Opracowanie własne – liczba porad psychologicznych i prawnych udzielonych w latach 2011 – 2014 w ramach Punktu Konsultacyjnego

4. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w latach 2011 – 2014

Podmiot		2011	2012	2013	2014
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu	ilość rodzin objętych pomocą społeczną z powodu przemocy w rodzinie	20	16	10	12
	ilość osób w tych rodzinach	61	46	31	32
	ilość założonych Niebieskich Kart	13	11	3	7

5. Dane Komendy Powiatowej Policji w Kołobrzegu dla terenu Miasta Kołobrzeg

L.p.	Dane dotyczące liczby interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014 (na dz. 22.09.14)
1	ilość przeprowadzonych interwencji domowych	716	804	769	529
2	ilość interwencji domowych zakończonych sporządzeniem Niebieskiej Karty, przekazanej do ZI	7	8	39	71
3	ilość pokrzywdzonych kobiet w wyniku przemocy domowej	23	8	33	68
4	ilość pokrzywdzonych mężczyzn w wyniku przemocy domowej	5	1	7	6

5	Ilość kobiet stosujących przemoc domową	-	1	7	4
6	Ilość mężczyzn stosujących przemoc domową	26	8	32	67
7	Ilość osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu	13	6	27	54
8	Ilość wszczętych postępowań z art. 207 § 1 kk –znęcanie się nad rodziną	47	30	36	30

6. Dane Prokuratury Rejonowej w Kołobrzegu

L.p.	Dane dotyczące postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Kołobrzegu	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014 (na dz. 22.09.14)
1	Ilość prowadzonych spraw z art. 207 § 1 kk ogółem	142	108	91	76
2	Ilość spraw skierowanych do sądu z aktem oskarżenia	43	42	26	18
3	Ilość spraw umorzonych	21	25	18	19

Z analizy przedstawionych danych należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa niż wskazują na to statystyki. Osoby doświadczające przemocy często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę zjawiska przemocy na terenie Kołobrzegu. Obecnie podejmowane są na terenie miasta działania, które mają skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, zarówno w zakresie rozpoznawania, zapobiegania, jak i efektywnego radzenia sobie z nią i jej skutkami.

5. Dane ogólnopolskie

Ogólnopolskie statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest nad wyraz drażliwa, stąd problemy związane z badaniem tego zjawiska. Poszkodowani wielokrotnie decydują się na utrzymywanie sprawy w tajemnicy, bowiem często sprawca przemocy jest głównym, a nawet jedynym żywicielem rodziny. Odizolowanie sprawcy przemocy sprawiłoby jedynie osobie doznającej przemocy wielu kłopotów natury materialnej. Niejednokrotnie lęk przed odwetem ze strony dręczyciela decyduje o zachowaniu przez osobę doznającą przemocy postawy pasywnej. Ponadto, prawidłowo funkcjonująca rodzina, stanowi ważną część własnego wizerunku, dlatego podświadomie dąży się do zaprezentowania jej w jak najlepszym świetle.

Problem przemocy w rodzinie występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej, niż co trzeci Polak. Najpowszechniejsza jest przemoc psychiczna - 31%, fizyczna - 17%, ekonomiczna - 8% oraz seksualna – 20%. Większość respondentów doświadczyło tylko jednej formy przemocy, ale co setny doznał wszystkich.

Sprawcami przemocy są głównie mężczyźni – 96%. Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie, 57% stanowią kobiety (wg deklaracji ofiar). Kobiety - ofiary przemocy deklarują, że 85% z nich doświadczyło przemocy seksualnej, 64% ekonomicznej, 61% fizycznej i 59% przemocy psychicznej.

Szacuje się jednak, że statystyki nie oddają w pełni skali problemu. Dzieje się tak dlatego, że problem przemocy w rodzinie pozostaje ukryty. Poziom korzystania ze wsparcia jest niewielki, tylko co piąta rodzina dotknięta problemem zwróciła się o pomoc.

Najczęściej były to rodziny dotknięte przemocą fizyczną – 20% i psychiczną – 19%, rzadziej seksualną - 17% i ekonomiczną - 14%.

Pomoc najczęściej ograniczała się do interwencji policji, sądu lub kuratora. Bardzo rzadko rodziny dotknięte przemocą korzystały z pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego, założenia Niebieskiej Karty. W pomocy społecznej przemoc zaczęto ewidencjonować z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W art. 7 cytowanej ustawy znalazł się zapis, że pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z powodu m.in. przemocy w rodzinie.

Do dnia 1 sierpnia 2010 roku możliwość realizacji procedury Niebieskiej Karty posiadały wyłącznie dwa podmioty: policja i pomoc społeczna. Od momentu wprowadzenia nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zakładanie Niebieskiej Karty leży w kompetencjach pięciu podmiotów tj.: pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia.

§ 5. Procedura Niebieska Karta

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wydane jako akt wykonawczy na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa:

- 1) procedurę „Niebieskie Karty”,
- 2) wzory formularzy „Niebieska Karta” wypełniane przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

1) Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

2) Przedstawiciele podmiotów, o których mowa w pkt. 1, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

3) Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się co do zasady w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że dotyczy jej przemoc, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania przekazuje formularz członkom zespołu interdyscyplinarnego. Członkowie zespołu bądź grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu, w obecności zaproszonej osoby,

co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie nie ma obowiązku stawienia się na spotkanie. Nie grozi jej za to żadna sankcja. Taka sytuacja nie wstrzymuje jednak prac zespołu.

W dalszej kolejności członkowie zespołu bądź grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Osoba ta zostaje wezwana na posiedzenie zespołu bądź grupy roboczej. Jeżeli domniemany sprawca przemocy nie stawi się na wezwanie zespołu, bądź grupy roboczej, to taka sytuacja nie wstrzymuje dalszych działań specjalistów, choć niewątpliwie przeprowadzenie rozmowy z domniemanym sprawcą jest ważne dla ustalenia planu pomocy rodzinie.

W następnej kolejności obowiązkiem zespołu jest wnikliwe przeanalizowanie sprawy, przygotowanie planu pomocy rodzinie i realizowanie go w dalszej części procedury.

Zakończenie procedury jest możliwe w dwóch przypadkach:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. Protokół ten powinien zawierać:

- 1) dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura,
- 2) datę rozpoczęcia i zakończenia procedury,
- 3) opis podjętych działań w ramach procedury.

O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

Rok	Wnioski do ZI przed NK	Liczba formularzy Niebieska karta A, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	W tym zgłoszonych przez:					Liczba zakończonych procedur NK*	Liczba zgłoszeń, co do których rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań	Liczba procedur NK w trakcie realizacji	Ilość powołanych Grup Roboczych/ Ilość Posiedzeń Grup Roboczych	Ilość Posiedzeń Plenarnych Zespołu Interdyscyplinarnego
			policję	pomoc społeczną	MK ds. RPA	oświatę	ochrona zdrowia					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2011	6	14	7	7	0	0	0	20	6	0	15/23	4
2012	0	25	8	12	1	4	0	24	3	1	22/60	4
2013	0	44	39	3	0	2	0	38	10	6	41/109	4
2014 stan na dzień 23.09.14	0	86	72	9	0	5	0	47	21	39	78/228	3
RAZEM:	6	169	126	31	1	11	0	129	40	46	156 grup 420 posiedzenia	15

§ 6. Cele, założenia, obszary Programu

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Kołobrzegu.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Założenia nadrzędne Programu

- Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
- Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
- Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy.
- Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
- Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiary, gdyż jest to jeden z objawów doznanych urazów.
- Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- W przeciwdziałaniu przemocy należy pamiętać o sprawcach, proponując im formy pomocy, które poprzez zmianę ich postaw i zachowań, w sposób trwały powstrzymają akty przemocy

Obszary Programu

Profilaktyka i edukacja społeczna	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
obszar kierowany do ogółu mieszkańców, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych.	obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.	obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady funkcjonowania Programu

- Interdyscyplinarność działań
- Ciągłość działań
- Pierwszeństwo profilaktyki przed interwencją
- Autonomiczność podmiotów
- Współodpowiedzialność
- Aktywny udział społeczności lokalnej

§ 7. Realizatorzy Programu

L. p.	Podmioty realizujące Program	Zadania
1	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, poradnictwo: prawne, psychologiczne i pedagogiczne w ramach Klubu Integracji Społecznej, wsparcie finansowe, zapewnienie schronienia osobom bezdomnym lub potrzebującym wsparcia, warsztaty pogłębiające umiejętności wychowawcze rodziców, monitoring i ewaluacja podjętych działań, sporządzenie „Niebieskich Kart”
3	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychoedukacja, psychoterapia dla ofiar przemocy domowej uczestniczących w programach terapii dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym. Poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychoedukacja, psychoterapia dla sprawców przemocy domowej z problemem alkoholowym, uczestniczących w programach terapeutycznych
4	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Konsultacje i porady dla osób doświadczających przemocy, podejmowanie działań zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób stosujących przemoc i osób dotkniętych przemocą uzależnionych od alkoholu, sporządzanie „Niebieskich Kart”
5	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Diagnoza trudności szkolnych dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom, - terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych - psychoedukacja
6	Oświata, przedszkola i szkoły,	Konsultacje i porady dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze oraz pomoc pedagogiczna dla wychowanków, podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia przemocy wobec dzieci, sporządzanie „Niebieskich Kart”, wczesna diagnoza, realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy, udział w kampaniach edukacyjno - informacyjnych
7	Żłobki	Wczesna diagnoza

8	Służba zdrowia – Regionalny Szpital, Przychodnie lekarskie	Udzielanie pomocy medycznej, ochrona zdrowia pacjenta doświadczającego przemocy w rodzinie, rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy w rodzinie. W przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomienie organów ścigania. Sporządzanie „Niebieskich Kart”, wystawianie zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy
9	Policja	Podejmowanie interwencji w związku z przemocą w rodzinie i sporządzanie dokumentacji z ich przebiegu, sporządzanie „Niebieskich Kart”, wszczynanie postępowań karnych wobec sprawców przemocy, monitorowanie sytuacji w rodzinie przez dzielnicowych, sporządzanie wniosków w celu skierowania osób uzależnionych na leczenie odwykowe oraz do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka
10	Prokuratura Rejonowa	Nadzorowanie prowadzonych przez Policję spraw karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz prowadzenie własnych postępowań, w tym wnioskowanie o zastosowanie środka zapobiegawczego oraz o leczenie odwykowe
11	Sąd Rejonowy	Prowadzenie spraw karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz spraw opiekuńczych przed sądem rodzinnym, mających na celu ochronę dzieci. Nadzory kuratorów rodzinnych i dozory kuratorów dla dorosłych
12	Straż Miejska	Podejmowanie interwencji w związku z przemocą w rodzinie i sporządzanie dokumentacji z ich przebiegu
13	Organizacje pozarządowe	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, wsparcie rzeczowe, prowadzenie świetlic, klubów młodzieżowych, grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy
14	Urząd Miasta Kołobrzeg - Wydział Spraw Społecznych	Obsługa administracyjna Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych
15	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo i pomoc specjalistyczna psychologiczna i prawna
16	Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Spraw Społecznych	Poradnictwo prawne, pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc, przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy
17	Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemami Alkoholowymi	Poradnictwo, konsultacje dla osób doświadczających przemocy w związku z problemem alkoholowym w rodzinie oraz stosujących przemoc, przekazywanie informacji

		na temat różnych form pomocy
18	Placówki wsparcia dziennego – 5 świetlic	Realizacja programów opiekuńczo-wychowawczych - promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, - prowadzenie działalności profilaktycznej jako alternatywy dla zachowań destrukcyjnych, - rozwój zainteresowań indywidualnych poprzez zaangażowanie dzieci i młodzieży w działania twórcze i kreatywne
19	Lokalne media	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnej, udział w lokalnych kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień

§ 8. Działania w ramach Programu

1. Obszar: Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania	Wskaźniki
Prowadzenie badań dotyczących skali zjawiska przemocy w rodzinie w Kołobrzegu oraz różnych jej aspektów, w tym świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie	- ilość opracowanych diagnoz, - ilość przeprowadzonych badań
Prowadzenie i udział w społecznych kampaniach edukacyjnych i informacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- ilość ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych.
Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	- ilość podmiotów prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - ilość wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej - ilość osób dorosłych objętych poradnictwem - ilość porad,
Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w placówkach oświatowych wszystkich szczebli mających na celu zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na problem przemocy w rodzinie	- ilość placówek oświatowych organizujących spotkania z dziećmi i młodzieżą - ilość przeprowadzonych spotkań z dziećmi i młodzieżą w placówkach - ilość osób (dzieci i młodzieży) uczestnicząca w spotkaniach organizowanych w placówkach
Opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, w tym wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym	- ilość zrealizowanych godzin edukacyjnych, - ilość dzieci, młodzieży objętych edukacją, - ilość rodzin objętych w placówkach działaniami wspierającymi i edukacyjnymi,

Promowanie Programu, w tym rozpowszechnianie informacji na temat instytucji pomocowych dla ofiar, świadków, w tym szczególnie dzieci, jak również dla sprawców przemocy, rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy	- ilość materiałów promocyjnych, ulotek, wizytówek, informatorów itp.
---	---

2. Obszar: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Działania	Wskaźniki
Podejmowanie przez Zespół Interdyscyplinarny działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”	- ilość posiedzeń zespołu, - ilość osób objętych pomocą zespołu i grup roboczych, - ilość rodzin objętych pomocą zespołu i grup roboczych, - ilość utworzonych grup roboczych, - ilość posiedzeń grup, - ilość osób doświadczających przemocy ujawnionych w Niebieskich Kartach
Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	- coroczne aktualizowanie na stronach internetowych miasta: 1) bazy teleadresowej podmiotów realizujących zadania zleczone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 2) bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	- ilość opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych, - ilość lokalnych kampanii społecznych.
Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Przeciwdziałania Przemocy	- ilość udzielonych porad prawnych i psychologicznych - ilość osób zgłaszających się do punktu: 1) doznających przemocy 2) stosujących przemoc
Zlecanie realizacji zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	- ilość zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - ilość osób uczestniczących w zajęciach
Udzielanie przez podmioty zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	- ilość osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji
Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	- ilość lokalnych telefonów zaufania, - czas dostępności telefonu, - ilość rozmów i interwencji.
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	- ilość dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - ilość osób dotkniętych przemocą w rodzinie, uczestniczących w programie terapeutycznym - ilość osób, które ukończyły programy terapeutyczne, - ilość grup terapeutycznych, - ilość grup wsparcia
Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, - ilość osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc ustała

3. Obszar: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działanie	Wskaźniki
Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	<ul style="list-style-type: none"> - ilość sporządzonych formularzy „NK”, - ilość rodzin objętych procedurą „NK”, - ilość spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, - ilość spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań, - ilość wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie
Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, - ilość sprawców objętych działaniami, - monitoring efektów pracy korekcyjno-edukacyjnej ze sprawcami przemocy
Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie
Rozpowszechnienie informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno—edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - ilość informatorów opracowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
Składanie zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z wnioskiem o zastosowanie środka zapobiegawczego, w tym wnioskowanie o izolowanie sprawców od ofiar	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zawiadomień
Działania realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> Wszystkie zadania z katalogu zadań wymienionych w MPPIRPA, które wiążą się z przeciwdziałaniem przemocy u osób uzależnionych lub współuzależnionych

4. Obszar: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działanie	Wskaźniki
Organizowanie i zlecenie realizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli: - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych, innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych	- ilość szkoleń w mieście, - ilość przeszkolonych osób z każdej ze służb lub podmiotów.
Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	- ilość osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- ilość osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.
Podnoszenie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych a także osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, wymianach	- ilość przeprowadzonych szkoleń, - ilość uczestników szkoleń

§ 9. Postanowienia końcowe

1. Ewaluacja

Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (co najmniej 1 raz w roku). Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

- ilość Niebieskich Kart,
- ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji, osób korzystających ze wsparcia,
- ilość osób, które wzięły udział w programie dla sprawców przemocy,
- ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych,
- ilość udzielonych usług prawnych, psychologicznych i socjalnych w związku z przemocą,
- ilość osób objętych edukacją na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- ilość zrealizowanych godzin zajęć edukacyjnych na temat przemocy,
- ilość miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy,
- ilość sprawców przemocy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi,
- wskaźniki badań ankietowych dot. przemocy,

- ilość i wykaz instytucji, służb, organizacji czynnie zaangażowanych w Program,
- wykaz szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie i liczba osób biorących w nich udział,
- ilość materiałów informacyjnych, w tym publikowanych w lokalnych mediach,

2. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że działania realizowane w ramach Programu doprowadzą do:

- 1) zmiany postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Kołobrzegu wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podniesienia świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) zmniejszenia liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- 4) promowania wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- 5) promowania trzeźwego stylu życia,
- 6) edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie,
- 7) stworzenia systemu współpracy wszystkich instytucji i organizacji funkcjonujących w mieście w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8) podniesienia jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 9) udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 10) realizacji oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 11) wzrostu liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 12) prowadzenia działań monitorujących i wspierających w rodzinach uwikłanych w przemoc.

3. Harmonogram działań

Harmonogram działań Programu przewiduje ciągłość realizacji wyznaczonych celów w całym okresie jego realizacji. Będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi podmiotami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin i koordynowany przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kołobrzegu.

4. Źródła finansowania Programu

Realizacja zadań określonych w Programie będzie finansowana:

- 1) ze środków własnych gminy (realizacja i obsługa Programu), w tym pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 2) z dotacji z budżetu państwa (realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy),
- 3) z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (realizacja wybranych zadań),
- 4) z konkursów (ogłaszanych na realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy).

Część działań Programu stanowią zadania statutowe realizatorów Programu i nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych.

5. Monitoring Programu

Monitoring realizacji Programu prowadzić będą wszystkie podmioty, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz podmioty, którym takie zadania zlecono do realizacji.

Wdrażanie i monitorowanie Programu zostanie powierzone Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ocena stopnia realizacji Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdań wykonawców poszczególnych działań, przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, przedkładanym Prezydentowi Miasta Kołobrzeg.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W związku z tym należy podjąć stosowną uchwałę.

Ocena

1. Regulację wprowadza się w związku z obowiązkiem ustawowym uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Regulacja dotyczy terenu Gminy Miasto Kołobrzeg, odnosi się do wszystkich grup społecznych miasta.

3. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na posiedzeniu w dniu 23.09.2014 r.

4. Celem realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Kołobrzeg na lata 2014 – 2017 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Kołobrzegu.